

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
16/00358-38

Vår dato
18.10.2017

Innspill fra Fellesorganisasjonen (FO) til Helse- og omsorgskomiteen - statsbudsjett 2018

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Kapittel 714 Folkehelse

- **Styrke og øke andel ansatte med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende sosialt arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.**

Grunnleggende forhold som psykososial trygghet og forebyggende sosialt arbeid er forutsetninger for en god folkehelse, og må være et satsningsområde. FO er derfor glade for at regjeringen har som hovedmål å redusere sosiale helseforskjeller, men satsningen vises ikke godt nok i budsjettet. FO mener at for å få bukt med sosiale forskjeller i helse og levekår må det arbeides bredt og tverrfaglig, altså et samarbeid mellom helse- og sosialprofesjonene, psykologene, frivilligheten, trossamfunn, næringsliv osv.

- **Opptappingsplanen for barn og unges psykiske helse må innebefatte både helse-, sosial- og barnevernstjenestene.**

Det er en betydelig satsning på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er positivt, men det er en manglende satsning på sosialfaglige tiltak i skolen.

Kapittel 732 Regionale helseforetak

- **Spesialisthelsetjenesten må ivareta sosialfaglig perspektiv. Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.**

Tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i tjenestene er vesentlig for å skape pasientens helsetjeneste. Vi ser en klar tendens til at helsefaglig personell prioriteres i både spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester. Denne tendensen må snus, og da må blant annet sosialfaglige profesjoner innen helse satses spesielt på. Flere av oppgavene de sosialfaglige profesjonene utfører innen spesialisthelsetjenesten er ikke målbare innen innsatsstyrt finansiering (ISF), og dette medfører at sosionomtjenestene kan bli en salderingspost i de lokale budsjettene.

Kapittel 761 Omsorgstjeneste

- **Det må på plass en langsiktig og helhetlig opptappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning. Opptappingsplanen må følges opp med øremerkede midler.**

NOU 2016:17 «På lik linje» viser omfattende mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning i dagens Norge. FO etterlyser at forslagene følges opp med

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

bevilgninger og en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan. Alle åtte områdene i NOU'en må ivaretas, vi ønsker at midlene i første omgang må knyttes til stillings- og kompetanseøkning i kommunene. FO mener tjenestene til personer med utviklingshemning har behov for tilsvarende plan og ambisjonsnivå som opptrappingsplanen på rusfeltet.

Kapittel 762 Primærhelsetjeneste

- **Det må stilles krav til tverrfaglig kompetanse og kvalifisert bemanning og i helse- og omsorgstjenesteloven og iverksette tiltak som øker sosialfaglig kompetanse og personell i kommunale helse- og omsorgstjenester.**

FO har lenge uttrykt sterk bekymring for det vi oppfatter som en snever helseforståelse. Vi ser at begrepene og satsningen på sosialt arbeid og habilitering er på vei til å forsvinne og erstattes med ulike helsebegreper og rehabilitering/medisinsk opptrening. I statsbudsjettet vises det til vedtak om innføring av lovpålagte profesjoner i kommunale helse- og omsorgstjenester når kompetansehevings tiltak beskrives. Til tross for at debatten i Stortinget, under behandlingen av lovforslaget, påpekte at både vernepleierfaglig og sosialfaglig kompetanse er viktig for å sikre faglig forsvarlige tjenester, finnes det ikke et ord om dette i de foreslåtte tiltakene. Dette gir grunn til bekymring for et ensidig fokus på medisinskfaglig forståelse av helse, der sosialt arbeid og vernepleierfaglig kompetanse ikke blir ivaretatt.

- **200 millioner settes av som øremerkede midler til tiltak i regjeringens opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering, for å sikre videre fremdrift og styrking av kommunale habiliteringstjenester.**

Brukere innenfor habilitering har medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelse, som regel behov for langsiktige tilbud som inkluderer et tydelig utviklingsperspektiv, og det er oftere behov for vurdering av samtykkekompetanse. Habilitering er et eget fagfelt, som integrerer blant annet sosialfag, medisin, pedagogikk og psykologi inn i en bio-psykososial forståelsesramme. Tidlig innsats er avgjørende, samtidig har dette feltet behov for betydelige ressurser til tidlig innsats for å forebygge senere økte behov hos brukeren. Vernepleiere og sosionomer er profesjoner med viktig kompetanse for å sikre faglig godet tjenester til personer med behov for langvarige og koordinerte tjenester.

Kapittel 765 Psykisk helse og rusarbeid

- **Øremerk bevilgningen til rusfeltet**

Det er flott at regjeringen fortsetter satsningen på rus og psykisk helse, og at opptrappingsplanen for rusfeltet blir prioritert. Samtidig er det negativt at det kuttes 40 millioner i tilskudd til samarbeid mellom ideelle virksomheter og kommunene som tilbyr institusjons- og aktivitetstilbud for mennesker med rus- og/eller prostitusjonserfaringer. FO mener det i stedet for kutt på grunn av manglende søknader må oppfordres til at flere søker. Dette er en gruppe som ofte faller utenfor samfunnets hjelpetiltak og må satses på.

Satsningen på rus betyr mye. Problemet er at vi vet at mange kommuner ikke benytter tilskuddet slik det er tenkt. Dette viste nettopp rapporten «Statlige føringer for kommunenes frie inntekter» av Telemarksforskning. FO mener midlene må øremerkes slik at satsningen blir reell.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Gry Reinsnos
Rådgiver